

AVANTI

Animo StuGent • Jonge socialisten aan de Gentse universiteit en hogescholen • www.animostugent.be • nummer 2, november 2008

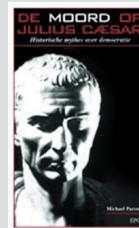
De wedergeboorte van Keynes

PAGINA 2

Socialisme in concreto

PAGINA 3

Review De moord op Julius Caesar

PAGINA 8

WEG MET HYPOCRIET POPULISME

Populisme is niet altijd slecht maar als vandaag de term populisme in de mond genomen wordt dan kan je maar aan één persoon denken en dat is aan onze befaamde ex-judocoach en bijgevolg spreken we van een hypocriet populisme. Hij beweert 'de man van het volk' te zijn, hij behoort niet tot het zogenaamde 'establishment'. De waarheid is dat hij helemaal geen man van het volk is en een politiek voert louter in functie van de hogere middenklasse. Zijn partij wil een vlaktax invoeren van 30% en beweert dat dat een sociale maatregel is. Wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat je met een vlaktax van 30% het verschil tussen arm en rijk serieus vergroot want wie zijn de mensen die nu meer dan 30% belastingen betalen? Inderdaad, de zeer welgestelde burger. De arbeider die moet rondkomen met 1200 euro in de maand en gelukkig wat minder belastingen betaalt, wordt in dit verhaal totaal vergeten. Die populistische partij stelt dan wel voorop dat de allerlaagste inkomens vrijgesteld worden van belastingen maar dit is nu al bijna het geval. Iemand met een gemiddeld inkomen in België (wat rond de 1300 euro netto per maand ligt) zou met deze vlaktax veel meer belastingen betalen. Een

tweede punt is dat de overheid veel minder inkomsten zou genereren wat ten koste zou gaan van de sociale zekerheid. Een tandartsbezoek zou dan bijvoorbeeld plots veel duurder worden. Natuurlijk niet voor iemand die 5000 euro per maand verdient, wat de doelgroep is van Dedecker. Dus alsjeblieft, hou op met dit platte populisme dat Lijst Dedecker de partij zou zijn van de gewone man in de straat. De socialisten zijn er om de lagere en middeninkomens te beschermen hoewel ze dit wel meer mogen tonen. Waar was de sp.a trouwens tijdens de stakingen bij Carrefour? Een duidelijk signaal vanuit de partij dat tot 30% minder verdienen dan je collega, die hetzelfde werk doet en die ook al niet veel verdient, mensonwaardig is, mocht zeker wel eens luider gescandeerd worden.

INTERVIEW WILFRIED MARTENS

"Er is nooit iemand in de CD&V geweest die de moed of de capaciteit had om te antwoorden tegen Bart De Wever".

PAGINA'S 4 - 6

RESPACT Studeren steeds duurder

Studeren wordt steeds duurder maar de overheid doet er niets aan. Dat is de boodschap van Respack, een platformorganisatie voor lagere studiekosten.

Je kon het de afgelopen weken al merken aan de aankondigingen in de auditoria, affiches op de meest onmogelijke plaatsen en het verzamelen van handtekeningen via internet en petitiebladen: studiekosten zijn "in" tegenwoordig. Het valt ook niet te verwonderen: studeren wordt immers steeds duurder. Zowel ouders als studenten voelen het in hun portemonnee: 540 euro inschrijvingsgeld, enkele honderden euro's aan boeken en werkmateriaal, steeds duurder wordende koten, de NMBS die haar prijzen aanpast aan de index - ze zitten aan ons geld.

Studeren en onderwijs volgen zou eigenlijk moeten gaan over het ontplooiën van je talenten, en gefocust werken aan je papers en examens om na enkele jaren je diploma te halen. Eigenlijk zouden jij of je ouders zich niet moeten aantrekken van de kost van hogere studies, maar zou je, op basis van je capaciteiten en competenties, vrij toegang moeten hebben tot die hogere studies. En eigenlijk heeft de overheid dat wel beloofd: de Belgische regering tekende het Pact van New York in 1983, waarin staat te lezen dat "het hoger onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs voor een ieder op basis van bekwaamheid gelijkelijk toegankelijk dient te worden gemaakt". Mooie woorden, die in enkele landen worden nagevolgd maar niet in België. Integendeel: elk jaar wordt het inschrijvingsgeld verhoogd, professoren brengen simpele cursussen uit als glimmend handboek - met navenant prijskaartje, de UGent die de prijs van de koten in haar homes verhoogt, ...

Er zijn genoeg verborgen en minder verborgen kosten aan het studeren, zoals iedereen ongetwijfeld wel weet, dus een opsomming is hier niet op zijn plaats. Waar we met animo StuGent wel voor willen oproepen, is het ondersteunen van de campagne "Respack". Alle studentenraden in België hebben immers, onder hun regionale koepels, de handen in elkaar geslagen om de overheid ertoe aan te zetten het Pact na te leven en effectief werk te maken van een verlaging van de studiekosten. Op 15 november was er een nationale Respack-dag, waarop naast workshops en debatten, ook een federaal memorandum is gehouden. Deze bundeling van standpunten en concrete voorstellen kan je terugvinden op www.respack.be. Iedere jongere heeft immers recht op betaalbaar en toegankelijk onderwijs.

De wedergeboorte van Keynes, het failliet van het neoliberalisme

Het is en blijft voorlopig koffiedik kijken wat de gevolgen zullen zijn van de huidige kredietcrisis. Eén ding staat (echter) zeker vast: er zal een debat ontstaan over de oorzaken van de crisis en hoe een dergelijke crisis in de toekomst kan vermeden worden. In dit opiniestuk wordt gepleit voor een herwaardering van de economische ideeën van de Britse econoom John Maynard Keynes en bijgevolg voor een radicale koerswijziging in de internationale economische architectuur. Sinds de jaren tachtig wordt immers hetzelfde beleid gevoerd. Daarvan dachten economen lange tijd dat de crash van Wall Street van 1929 deze definitief had gediscrediteerd. Het lijkt erop dat Aldous Huxley het weer bij het rechte eind heeft: “Er kan maar één les getrokken worden uit de geschiedenis en dat is dat mensen geen lessen trekken uit de geschiedenis.”

Cycli in het economisch denken

In het economisch beleid van landen doen er zich opmerkelijke cycli voor. Afwisselend waren de staat of de markt de centrale focus van het economische beleid. Deze cycli leggen de nadruk op het relatieve karakter van de economische kennis en wijzen op *het fundamenteel ideologisch karakter van de economische wetenschappen*. De economie (en wetenschap in het algemeen) is immers vaak een uitdrukking van de ‘zeitgeist’ (tijdsgeest). Het beschrijven van deze cycli zal ons even terugbrengen in het verleden, maar het zal zeker functioneel zijn om de huidige crisis te kunnen interpreteren.

De (natie-)staat is een creatie van de 19e eeuw. Daarvoor was er immers nooit sprake van een dergelijke centralisatie van de macht. Centrale actoren hierbij waren de vorsten, die een soort belichaming vormden van de nieuwe natiestaat. Economisch beleid stond dan ook lange tijd in functie van deze vorsten en hun rijkdom. Internationale handel stond in het teken van het vergroten van de schatkist. Men spreekt in die context vaak over het ‘(neo)mercantilisme’. Hoe dan ook, de centrale positie van de staat stond niet ter discussie. Van handelsliberalisering was dan ook geen sprake. De eerste liberaliseringgolf vond plaats tussen 1860 en 1870. Onder invloed van de opkomende handelsklasse (soms ook ‘burgerij’ genoemd) verschoof de focus in het economisch beleid terug naar de markt. De burgerij zag immers de vorsten als een bedreiging voor hun handel en vonden niet dat de monarch of de staat zich nog moest bezighouden met het afremmen van de handelswelvaart.

Wat veel mensen niet weten, is dat er rond de eeuwwisseling (van de 19de naar de 20ste eeuw) al sprake was van

de eerste economische globaliseringgolf. Die kreeg de naam ‘mondiale expansie’. Handel werd in grote mate geliberaliseerd en kapitaal kon dan ook vrijer bewegen.

Deze economische consensus kreeg een fatale klap in 1929. Toen crashte de beurs van Wall Street en stond men aan het begin van wat vaak de ‘Great Depression’ wordt genoemd. De jaren ‘30 stonden garant voor hoge werkloosheid en economische chaos. Deze context was dan ook de ideale broeihaard voor de groei van het fascisme en de vreemdelingenhaat. In die context kreeg het economisch denken van John Maynard Keynes aanhang. Een niet gereguleerde markt gaat ten onder aan zijn eigen logica, stelde hij. Overheidsingrijpen moest er voortaan voor zorgen dat vrijheid (en democratie) kon worden behouden. Centraal stond hierbij de focus op volledige tewerkstelling. In slechte tijden moest de overheid investeren om zo die tewerkstelling veilig te stellen (‘deficit spending’, geld investeren dat de overheid niet bezit), in goede tijden moest de overheid sparen. Op financieel vlak stond ‘keynesianisme’ garant voor een restrictief financieel beleid: kapitaalcontroles, vaste wisselkoersen en sterke regulering. Alles moest gedaan worden om de speculatie te vermijden en een herhaling van 1929 te voorkomen.

“**Welk stabiel economisch systeem kan bouwen op het manisch-depressief gedrag van de hedendaagse beurzen?**”

De ideeën van Keynes werden na de Tweede Wereldoorlog dominant. De overheid was de centrale actor die de markteconomie stuurde en het kapitalisme in bedwang hield. Deze visie slaagde erin sociale en economische doelstellingen

te verzoenen bij de uitbouw van de welvaartstaten in West-Europa. Maar sinds de jaren zeventig en vooral vanaf de jaren tachtig kreeg een nieuwe ideologie de bovenhand, namelijk het ‘neoliberalisme’. Die strekking probeerde nieuwe, rechtse leiders aan de macht te krijgen, vooral in de Angelsaksische wereld. Als argumentatie gebruikten ze de economische problemen, die een nauw verband hadden met de oliecrisis. Thatcher en Reagan zijn hiervan de duidelijkste voorbeelden. Hun ideologie was duidelijk: ‘markets are good, governments are bad’. Onder hun invloed werden dan ook allerlei reguleringen afgeschaft. Het neoliberalisme vertoont opvallende gelijkenissen met het economisch beleid van voor de Eerste Wereldoorlog. Vreemd genoeg werden in de jaren tachtig die regels afgeschaft die werden ingevoerd om toekomstige crisissen te vermijden.

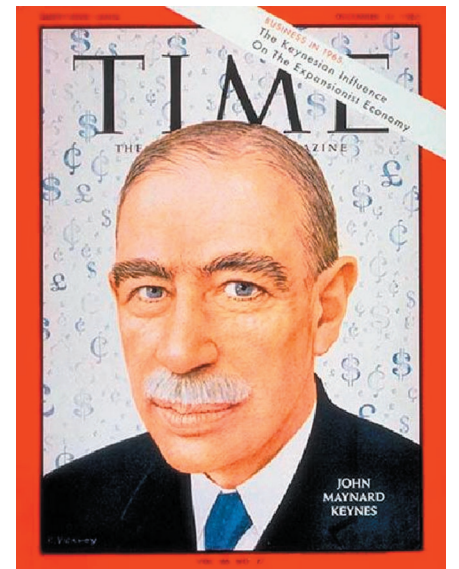
Gevolgen van het neoliberalisme: de terugkeer van de ‘booms & busts’

De jaren tachtig werden dan ook gekenmerkt door een terugtrekking van de overheid en de politiek. Voortaan waren politiek en economie opnieuw gescheiden werelden. Niet de overheid creëert de jobs, de markt doet het. Op het financiële vlak was deregulering het nieuwe modewoord. Kapitaalcontroles werden afgeschaft en wisselkoersen werden voortaan bepaald door de markt. Gevolg hiervan was een nooit geziene verstengeling van de wereldeconomie. Het nieuwe financiële beleid bracht evenwel ook een nieuwe keerzijde met zich mee. De mensheid werd getuige van een recordaantal financiële crisissen. De meeste van deze crisissen zijn voor de modale westerling niet zo bekend, maar de gevolgen voor de getroffen mensen waren vaak desastreus. Bijvoorbeeld: na de val van de Thaise munt in 1997, daalde het gemiddelde loon in Thailand tot ongeveer 30% van het niveau daarvoor. Hieronder vinden jullie een kort overzicht.

1982	schulden crisis derde wereld
1987	crash Wallstreet
1994	Mexicaanse Pesocrisis
1997	Aziatische crisis
1998	Russische crisis
2001	Argentijnse crisis
2007	Amerikaanse kredietcrisis

De liberaliseringgolf van de laatste decennia heeft een oude wijsheid teruggebracht, namelijk dat financiële markten fundamenteel onstabiel zijn. Een markteconomie laat zich kenmerken door busts (economische neergang) en booms (economische opgang). Beide wisselen elkaar af. Neoliberalen argumenteren vaak dat de markt altijd wel een evenwicht bereikt. Dat klopt voor een deel, maar de prijs die men betaalt is vaak heel groot. Welk stabiel economisch systeem kan immers bouwen op het manisch-depressief

gedrag van de hedendaagse beurzen? Het valt ook op dat elk van de bovenstaande crisissen voor de crash een enorme beurshausse en een ongebreideld optimisme in de financiële kringen kende.

Fundamentele verandering?

Nu, bij elk van de bovenstaande crisissen werden vormen van zogenaamde ‘technische regulering’ ingevoerd. Zo werd na de crash van Wall Street van 1987 de regel ingevoerd dat een beurs kon worden gesloten wanneer er paniek ontstaat. Toch werd er nooit geraakt aan het principe dat de markt centraal stond: geen kapitaalcontroles, geen vaste wisselkoersen, geen greep van de politieke wereld op de financiële markten. Laten we hopen dat nu de juiste conclusie uit deze crisis wordt getrokken. Men moet het ‘monetair trilemma’ wijzigen. Het trilemma houdt in dat drie doelstellingen nooit gecombineerd kunnen worden: stabiele wisselkoersen, kapitaalmarktintegratie en monetaire autonomie. Om dergelijke crisissen in de toekomst te vermijden pleit ik dan ook voor een herinvoering van de pre-1971 financiële architectuur, namelijk deze met vaste wisselkoersen en kapitaalcontroles. De financiële liberaliseringklok moet minstens gedeeltelijk worden teruggedraaid.

“**Een markteconomie zal gereguleerd zijn of zal niet zijn.**”

Conclusie is dat een markteconomie gereguleerd zal zijn of niet zal zijn. Of om het met de wijze woorden van Voltaire te zeggen: *het is de vrijheid die onderdrukt en de wet die bevrijdt*. Gelukkig is de politiek er nu om ons te bevrijden van de financiële crisis.

Olivier Pintelon

Wie meer wenst te weten over de cycli in het economische denken (met video's en uitleg), kan surfen naar de website van ‘Commanding Heights: The Battle for the World Economy’ (www.pbs.org/wgbh/commandingheights/lo/index.html)

Anno 2008 is de rol van het socialisme in onze maatschappij niet te onderschatten: zaken als het algemeen enkelvoudig stemrecht, de vakbondswerking, de werknemersbescherming, het democratisch onderwijs, de aanwezigheid van een sterke sociale zekerheid... zijn enkele van de vele voorbeelden. Toch wordt de positieve invloed van het socialisme op het dagelijkse leven te veel onderschat, wat een ernstige bedreiging vormt voor het verderbestaan van de sociale verworvenheden naar de toekomst toe. Men krijgt vanuit rechtse hoek vaak het argument te horen dat socialisme "voorbijgestreefd" zou zijn, dat het socialisme geen politieke relevantie meer zou hebben op zowel economisch als sociaal vlak. Vandaag de dag wijst de realiteit duidelijk iets anders uit.

Het socialisme als ideologie en concrete maatschappijvorm heeft eigenlijk haar wortels ten tijde van de industriële revolutie eind 19e eeuw. Het socialisme groeit uit de menselijke verontwaardiging inzake schrijnende sociale wantoestanden, wat schering en inslag was ten tijde van de industriële revolutie. Deze verontwaardiging heeft de basis gelegd voor jarenlange emancipatorische sociale strijd ten voordele van de werkende mens en klasse tegen een ongecontroleerd razend kapitalisme dat de mens reduceert tot slechts een slaaf van een onrechtvaardig systeem. Een systeem dat alleen een kleine elite van kapitaalkrachtigen ten goede komt. Deze verontwaardiging is er vandaag de dag nog steeds bij elke socialist aangezien socialisme een oneindige emancipatorische strijd is die er naar

streeft elk individu ongeacht geslacht, geloofsovertuiging, huidskleur, geaardheid... de kansen te geven zijn talenten en persoonlijkheid te ontplooien in een moderne maatschappijvorm.

“**Ook vandaag is er nood aan politieke strijd inzake betaalbaar onderwijs, huisvesting en gezondheidszorg**

Hoewel de sociaal-economische situatie vandaag de dag (gelukkig) veel verschilt met die van ten tijde van de industriële revolutie blijft het socialisme een relevant alternatief. Ook vandaag de dag is er nood aan politieke strijd inzake betaalbaar onderwijs, huisvesting en gezondheidszorg. Het feit dat de sociale strijd er in de geschiedenis in geslaagd is bepaalde sociale verworvenheden (sociale zekerheid etc.) te integreren in ons hedendaags maatschappijmodel, wil niet zeggen dat de strijd daarmee gestreden is. Socialistten blijven uitermate noodzakelijk in de politieke wereld voor de instandhouding van al deze verworvenheden. Niemand wil toch de morgen na de verkiezingsdag wakker worden in een Amerikaans systeem?

De laatste decenia wordt de vrije markt als een feilloos economisch model beschouwd terwijl een heel groot deel van de derdewereldproblematiek gebaseerd is op te vrije en oneerlijke economische verhoudingen tussen noord en zuid. Hoe kan een Afrikaanse landbouwer eerlijk concurreren met de Europese landbouw-industrie, die in tegenstelling tot de Afrikaanse, wel gesubsidieerd is? Goedkope Europese producten die goedkoper zijn dan de plaatselijk geproduceerde goederen overspoelen de Afrikaanse markten. Dit betekent voor de plaatselijke bevolking een enorm economisch probleem met schrijnende sociale drama's tot gevolg. Een vrije markt op internationaal vlak tussen twee landen of regio's is alleen maar mogelijk en sociaal

verantwoord wanneer beide economieën gelijkwaardig zijn aan elkaar en dus een eerlijke concurrentie tussen beide kunnen garanderen. Een (gedeeltelijke) vrije markt binnen de Benelux (of EU) is bijvoorbeeld perfect mogelijk, maar een vrije markt tussen de Verenigde Staten en Zuid-Amerika komt alleen de sterksten ten goede, in casu de Noord-Amerikanen. De recente internationale kredietcrisis toont ook hier bij ons aan dat de vrije markt niet zaligmakend is. Het is de kleine spaarder, de kleine aandeelhouder die zijn geld in de mist van de speculatie ziet verdwijnen. De vele verkeerde beslissingen gemaakt door het management van internationale financiële instellingen kunnen tot enorme sociale repercussies leiden. De vrije markt heeft veel tekortkomingen die gecompenseerd zouden moeten worden door een consequente regulering vanuit een sterk overheidsapparaat.

“**Waarom zou de politiek zich in godsnaam moeten bezighouden met het nog rijker maken van de rijken?**

Als jongeren, zijn we de toekomst van morgen en als socialistten van vandaag laten we ons niet misleiden door rechtse populistische krachten die het dogma van de vrije markt en privatiseringen sterk verdedigen. Een compleet vrije markt is absoluut geen garantie voor meer kwaliteit, welvaart en welzijn, integendeel. Alleen de toplaag van de bevolking zou er eventueel voordelen uit kunnen putten. Voor de rijken kan een vrije markt effectief nuttig zijn omdat ze minder fiscaal belast worden en dus (nog) meer geld overhouden aan het einde van de maand. Maar waarom zou de politiek zich in godsnaam moeten bezighouden met het nog rijker maken van de rijken? De politiek moet er juist zijn om mensen die het moeilijker hebben te helpen op een verantwoorde, consequente manier van geven en nemen, rechten en plichten, waardoor een rechtvaardig sociaal beleid ontstaat. De rechtse retoriek impliceert een ieder-voor-zich mentaliteit waardoor de kapitaalkrachtigen zichzelf wel zullen redden, maar voor de overgrote meerderheid van de bevolking impliceert het eerder overleven dan leven. Daarom moet de overheid ingrijpen en reguleren waar nodig in de economische wereld. Noch een planeconomie noch een vrije economie biedt het antwoord voor de lagere -en middenklasse, alleen een sterke gemengde economie met overheidsinmenging waar nodig biedt een garantie voor een sociale samenleving. Het is alleen via een sterke solidariteit onder de bevolking dat men het zwaartepunt van de economische en politieke wereld bij het volk kan leggen, daar waar het hoort.

Alexandre Peytchev

TELEX

Gent authentieker dan Leuven

Ineenrankingvanmeestaauthentieke historische bestemmingen wereldwijd in de nieuwe editie van National Geographic Traveler Magazine, staat Gent op de derde plaats. Horden Japanners zullen zich komen vergapen aan de authenticiteit van onze schone stad en Leuven links laten liggen. Gent is immers de enige Belgische stad in de lijst.

Alumni After Work

Op 6 november vond in de Artcube in Gent de eerste editie plaats van Alumni After Work, de grootse after work party voor UGent'ers en UGent-alumni. Alumni After Work moet de grootste reünie van Vlaanderen worden. Het is dé ontmoetingsplaats voor young potentials (What's in a name...?). Met de Alumni After Work Party wil de UGent de contacten tussen de alumni faciliteren en hun band met hun alma mater onderhouden en versterken.

Handel met voorkennis

Enkele weken geleden werd minister Karel De Gucht beschuldigd van handel met voorkennis. Zijn vrouw en schoonbroer hadden een pakket Fortisaandelen van hun moeder verkocht. Het ging om 2.000 stuks die aan 22,5 euro werden gekocht en voor 5,5 euro verkocht. Wij geloven de minister op zijn woord als hij zegt dat hij onschuldig is want waarom dumpte hij dan niet zijn eigen aandelen? Waarom dan slechts 2.000 aandelen?

Bettina Geysen zet stap opzij

Bettina Geysen heeft vorige week ontslag genomen als voorzitter van de Vlaams Progressieven nadat het weekblad Knack uittreksels publiceerde over de kostennota's van de vroegere VRT-bazen Tony Mary, Aimée Van Hecke en Bettina Geysen. Daaruit bleek dat ze hoge onkostennota's indienden voor luxehotels en etentjes. Er werd al geopperd dat het om een interne afrekening zou gaan. Ze zijn al met zo weinig en ze komen dan nog niet overeen, je zou bijna medelijden krijgen.

Iedereen telt mee. **Altijd.**

Vrijdagmarkt 10 - 9000 GENT
Tel. 09 265 55 11
gent.bmovl@socmut.be

Bond Moyson
stevig ziekenfonds, sterke diensten
www.socmut.be

INTERVIEW WILFRIED MARTENS

Van 1979 tot 1992 was Wilfried Martens premier van België. Sinds 1990 is hij voorzitter van de Europese Volkspartij (EVP).

Vorig jaar zei u dat u Leterme had aangespoord om ambities te hebben op het federaal niveau en dat u daar wroeging over begon te krijgen?

Wroeging is juist, geen spijt. U zei terecht wroeging. Ik heb in een interview gezegd met 'Le Nouvel Observateur' 'remords' maar dat betekent in het Nederlands schuldgevoel. De journalisten hebben dat geïnterpreteerd als 'spijt', maar ik bedoelde wroeging. Ik heb geprobeerd dat te corrigeren maar dat was onmogelijk. Ik had dus geen spijt over die keuze. Maar na alles wat ik hem had aangedaan, om te kiezen voor het premierschap had ik wel wat wroeging. In tegenstelling tot de functie die hij uitoefende als minister-president van de Vlaamse regering is het premierschap zoveel complexer. Het is o.m. onder mijn invloed dat hij zich kandidaat heeft gesteld voor het premierschap.

Had Leterme niet gedacht dat hij een eventuele coalitie met de socialisten kon aangaan?

De avond van de verkiezingen heb ik hem gezien in de vrt studio's en bij vtm en ik zal het nooit vergeten. Na ons gesprek voor de camera's kijken we naar de uitslagen en zegt hij mij: "tiens een regering met de socialisten is niet mogelijk." Ik leid daaruit af dat hij verrast was en het waarschijnlijk ook betreurde dat zo'n coalitie niet mogelijk was. Alhoewel, maar dan komen we al in het communautaire terecht, gesteld dat zo'n coalitie mathematisch mogelijk was (wat niet zo was) zouden er communautair even grote problemen zijn geweest. Een jaar voor de verkiezingen is er een debat geweest tussen Leterme en Di Rupo. In dat gesprek was er geen enkele vorm van verstandhouding of consensus. Dat betekent dat hoe dan ook, als zo'n coalitie mathematisch mogelijk was geweest er ook communautaire problemen zouden zijn gerezen.

Johan Vande Lanotte liet wel verstaan dat er eventueel wel een opening was om het te hebben over het arbeidsmarktbeleid met de Franstaligen. Maar het is Leterme die in zijn onhandigheid, of in zijn hebzucht naar meer, ook die kansen heeft verspeeld.

Neem nog altijd de hypothese van zo'n coalitie. Dat betekent dat CD&V en NVA, SPA, PS en CDH er deel van zouden uitmaken. CDH was het grootste struikelblok en dat zou ook in die coalitie bestaan hebben om te komen tot regionalisering van het arbeidsmarktbeleid. Gesteld dat er een parlementaire meerderheid voor zo'n coalitie was zou het waarschijnlijk wel gemakkelijker geweest zijn om een regering te vormen. Dat zou ook, denk ik persoonlijk, Leterme beter gelegen hebben.

Geloofd u nu nog dat er een grote staatshervorming kan komen op korte termijn?

Nee, niet op korte termijn, dat is zeker. Elke serieuze staatshervorming is jaren voorbereid. Nu was er geen enkele vorm van voorbereiding. Het is zonneklaar gebleken na de verkiezing dat de protagonisten van de partijen in het verleden nooit enige vorm van contact hebben gehad, om niet te zeggen, dat ze geen enkele vorm van vertrouwen in elkaar hadden. Mijn eerste regering is gevormd na het debacle van het Egmontpact in oktober 1978. Het heeft tot 1980 geduurd vooraleer er een grote staatshervorming is tot stand gebracht. Ik hoop dat ze nu nog voor de verkiezingen van volgend jaar, bepaalde resultaten bereiken maar een grote staatshervorming is onmogelijk omdat er niet de nodige voorbereiding is.

Is het dan ook niet wat populistisch van Leterme om voorstellen te doen waarvan hij wist dat het toch onhaalbaar zou zijn?

Wel zijn thesis is altijd geweest en blijft, dat tegenover de onwil van de Franstaligen, hij een strategie moest volgen, waardoor de Franstaligen uiteindelijk werden gedwongen om te spreken over een staatshervorming. Zijn idee is altijd geweest om een sterke positie in te nemen om de Franstaligen duidelijk te maken dat er geen andere weg is dan een onderhandeling te beginnen over een staatshervorming.

Maar was dat vooral zijn eigen strategie of ook van de partij?

Ook van de partij en van het kartel met NVA uiteraard.

Is de impact van de NVA niet zeer groot geworden? Is CD&V Vlaamsgezinder geworden door een kracht binnen haar eigen partij of is dit de invloed van de NVA?

In 1972 heb ik de CVP omgevormd tot een federalistische partij. Je mag dus niet zeggen dat de CVP nooit zeer Vlaamsgezind was. Dat was een echte breuk in de geschiedenis van de partij. Van een partij die niet wou weten van het federalisme heb ik een federalistische partij gemaakt. We hebben ook tijd nodig gehad om dit objectief te realiseren, het heeft tot 1980

Er is nooit iemand in de CD&V geweest die de moed of de capaciteit had om te antwoorden tegen Bart De Wever

geduurd. Dat Vlaamsgezinde leefde dus ook in de CD&V. Ik heb onmiddellijk na de verkiezingen gezegd, de periode van het kartel is voorbij. Ofwel groeien de twee partijen naar mekaar toe en worden ze één partij, ofwel zal het kartel uit mekaar vallen. Dat hebben ze dus niet gedaan, ze hebben nooit de moed gehad om te proberen over de fundamentele zaken een gesprek te voeren. Ze namen allerlei posities in over de actualiteit, maar ze hebben dus nooit de inspanning gedaan om een diep gesprek met elkaar te voeren. De NVA zou dan kleur moeten bekennen, stellen dat België een betekenis heeft en behouden moet blijven op bepaalde domeinen (vb sociale zekerheid). Maar ze hebben dat gesprek nooit durven aan te gaan. En ten tweede is er nooit iemand in de CD&V geweest die de moed of de capaciteit had om te antwoorden op Bart De Wever. Dat heeft onvermijdelijk geleid tot de breuk.

Maar om terug te keren naar uw vraag, CD&V is een zeer Vlaamsgezinde partij geworden. Maar ze hebben niets substantieels hebben toegevoegd aan wat reeds in 1972 is tot stand gebracht. Ik blijf dus geloven dat België een federaal land moet zijn. Maar de hervorming is niet voltooid.

Daarom spreek ik altijd over de voltooiing van de staatshervorming. Ik zou de bevoegdheden van de deelstaten nog uitbreiden maar omwille van onze Europese rol zal er altijd een federaal gezag blijven. Confederalisme heeft geen enkele zin. Dit gaat over twee onafhankelijke landen die aan de hand van een verdrag proberen samen te werken. Misschien gebruikt men het woord om te zeggen dat men nog een stap verder ging dan de voorgangers. Waarom zou er een bereidheid zijn om bepaalde zaken samen te doen, als twee landen beslissen om te splitsen. Wie gelooft daarin? Daarom is confederalisme onzin.

U zegt dat CD&V sinds 1972 niet zoveel is veranderd op het vlak van Vlaamsgezindheid, maar er is toch wel een verandering van discours, aangezien er nu veel meer over confederalisme gesproken wordt waar er voorheen over federalisme gesproken werd. Het etiket is dan toch veranderd?

Ja, het etiket is veranderd. De perceptie is veranderd. Neem het laatste serieuze programma van CD&V over het arbeidsmarktbeleid, over fiscaliteit, etc. Dat is perfect realiseerbaar binnen een federaal bestel. Naar buiten uit heeft men de perceptie veranderd. Door de term confederalisme heeft men de indruk willen wekken dat men nog een stap verder ging.

U heeft constant geregeerd in tijden van economische crisis. Kunt u een vergelijking maken met de hedendaagse crisis?

Er is geen volledige vergelijking mogelijk. In de jaren 70 werden de westerse economieën geconfronteerd met de olieschokken. Dit leidde tot faillissementen, begrotingstekorten, enorme toename van de werkloosheid, etc. De reactie moest erin bestaan om door radicale hervormingen dat verlies aan concurrentiekracht op te vangen. Het ging dus over de economie, een echte economie, geen virtuele zoals vandaag. Sommige landen zijn daar vrij vroeg mee begonnen, bij ons heeft dat veel langer geduurd omdat ons economisch beleid zeker in de bloeiperiode van de zestiger jaren werd bepaald door de regering én de sociale partners. Er was natuurlijk een consensus omdat de taart ieder jaar groter werd en men kon spreken over de verdeling. Maar in de economische crisis wordt de taart kleiner en moest men met de sociale partners hervormingen doorvoeren. Het is niet gelukt. De Belgische frank werd gedevalueerd, we hadden een concurrentieverlies ten aanzien van de Europese partners van twaalf procent. De nationale bank stelde drastische ingrepen van 12 % voor, maar mijn adviseurs (Fons Verplaetse, Jacques van Ypersele) zeiden dat je moest proberen drie a vier procent door hervormingen en ingrepen te corrigeren en de overige acht procent opvangen door de

Belgische frank te devalueren, waardoor onze producten veel goedkoper werden. Vandaag zijn we niet geconfronteerd met dat probleem, maar het is ontstaan door een ongelooflijk ongeordend beleid op financieel vlak zonder kader en zonder regels. Niemand weet hoe lang de crisis zal duren.

Wat gaat er gebeuren in de VS, hoe gaat de nieuwe president dat aanpakken? Hij heeft geen miraculeuze oplossingen. Laten we hopen dat hij een gezonde politiek zal voeren en dat hij naar de echte economie zal terugkeren. De oorsprong is verschillend, de situatie nu is niet zo dramatisch als diegene die ik heb gevonden begin 82. Nu bestaat de nationale munt niet meer, dus de frank kan niet meer gedevalueerd worden. Men kan zich bijna niet voorstellen wat de catastrofe zou zijn geweest als de nationale munten er nu nog geweest waren. Europa heeft relatief goed standgehouden. Maar de EU is dus verplicht om een kader te creëren met regels, men kan niet zonder regels werken, wat men geprobeerd heeft te doen in de VS. Wij zijn met de EVP voorstander van de sociale markteconomie, dat wil zeggen dat het marktmechanisme moet spelen maar moet gecorrigeerd worden. Op sociaal vlak, op vlak van het leefmilieu en op het vlak van de overheid die financieel een kader moet creëren met regels en met transparantie. Dat moet ook op wereldvlak gebeuren.

U bent ook voorstander van een Europese regulator? Sarkozy praat maar al te graag over een nieuwe stap in de Europese integratie, een economische regering... Maar blijkbaar heeft Dehaene en Ivo Belet en de fractie van de CD&V (EVP) in het Europees parlement tegen deze economische regulator gestemd?

Ik ben er persoonlijk voorstander van, wij bereiden ons programma voor en we zullen nog ferme discussies hebben in de EVP. Maar dat vergt ook tijd van voorbereiding. Ik weet dat er discussies zijn geweest in het Europees parlement. Maar persoonlijk voel ik zeer veel voor de aanpak van Sarkozy. Wij moeten absoluut tot een gemeenschappelijk EVP-standpunt komen tegen volgend jaar.

Waarom gaan mensen die uit de ACV vleugel komen, zoals Dehaene, daar tegen stemmen? Kunt u daar een verklaring voor geven?

De discussie is nog volop bij ons bezig bij de EVP, met een heel concrete timing (begin volgend jaar een standpunt). Maar je ziet dus dat bepaalde regeringsleiders, zoals Sarkozy, voorstander zijn van een economische regering.

Als je dan nu het spanningsveld tussen enerzijds Europa en anderzijds Vlaanderen bekijkt, hoe ziet u dat dan

evolueren in de toekomst?

Dat is het grote drama van de communautaire discussies. Niemand kan betwijfelen dat ik een flamingant ben, maar ik heb de rol van Vlaanderen altijd gezien in het kader van een federaal België en een federaal Europa. Er bestaan geen onafhankelijke landen meer in Europa, wie lid is van de EU staat bevoegdheden af. In feite zijn de nationale staten deelstaten geworden. Wat zouden wij betekenen vandaag zonder EMU, zonder de ECB en zonder de Europese munt. We zouden absolute dwergen zijn geworden, net als de 'grote' Europese landen. De autonomie van Vlaanderen moet worden voltooid, maar dat kan alleen maar in het Belgisch en Europees verband. Er komen iedere dag 200000 Vlamingen in Brussel werken. We leven in de kern van Europa, hier in Brussel. Wat is onze toekomst als deze weg in grote mate wordt bemoeilijkt. Ik ben een Brusselaar geworden, wie gaat er de Vlamingen in Brussel beschermen? De Vlamingen zijn beschermd door federale wetten. Als Vlaanderen onafhankelijk wordt, dan vervallen deze wetten. Dat is nog een bijkomend argument tegen een splitsing van België.

Denkt u niet dat het overhevelen van allerlei bevoegdheden naar de Europese Unie ten koste kan gaan van het democratisch gehalte van de EU? Is het dan niet een eliteproject?

Ja, het is een eliteproject gebleven. De Europese discussie is uitermate gebureaucratiseerd. Ik ben vijf jaar lid geweest van het Europees parlement. Wel ik heb twee jaar nodig gehad om de betekenis van alle afkortingen te kennen. Als de Europese Commissie persconferenties geeft, gebruiken ze een taal die geen mens verstaat. Waarom zijn we er destijds in geslaagd om het verdrag op de eenheidsmarkt te doen goedkeuren? In de landen waar de ratificatie door het parlement gebeurde was er geen moeilijkheid. Daar was er praktisch geen discussie. Maar in bepaalde landen heeft men een referendum gehouden. Het Verdrag van Maastricht is in eerste instantie verworpen in Denemarken. Mitterand heeft beslist een referendum te houden in Frankrijk, op één procent na heeft hij het gewonnen. De regeringsleiders stonden achter het Verdrag en ze namen hun verantwoordelijkheid op.

Europa moet het Europa van het volk zijn

Bureaucratische en technische taal, gebrek aan engagement van diegenen die het publiek moeten overtuigen en bovendien een Europees parlement met 700 en zoveel leden, is een grote gastanker. Om die van richting te doen veranderen, is niet eenvoudig. Het is ook voor een deel de schuld van de populaire pers, die niet

meer (of negatief) bericht over Europa. Hoe dan ook, Europa moet het Europa van het volk zijn.

Maar de elite is het op dit moment ook al niet meer eens? Kijk maar binnen de EVP: Daar zit Milquet in maar ook de CD&V... Ze hebben ook al verschillende visies, ook Berlusconi is lid van de EVP. Denkt u dat het dan mogelijk is om grote Europese partijen te vormen?

Dat is mogelijk. Ik ga niet spreken over de socialisten waar er ook problemen bestaan, dat kan ik u zeggen hé. Berlusconi is geen probleem want Italië heeft een lange Europese traditie. Als ik ervoor pleit en zeg dat Europese partijen een echte noodzaak zijn, dan moet men het niet alleen eens worden over enkele thema's, maar over het geheel. Dat een kiescampagne globaal wordt gevoerd, veronderstelt ook een andere manier van verkiezing van de Europese parlementsleden en waarschijnlijk ook een kleiner parlement. Dat brengt ons ook bij de vraag of de EU nog uitgebreid moet worden. Het zal nodig zijn dat men ook bijvoorbeeld de Balkanlanden en niet alleen Kroatië accepteert.

Wat denkt u van Turkije?

Wij zijn voorstander van een bevoorrecht partnership gedurende een bepaalde periode, vooraleer men de beslissing neemt of ze al dan niet worden toegelaten. Ik denk dat dit bevoorrecht partnership een absolute noodzaak is.

Is er eigenlijk nog een weg terug of zitten we in een patstelling? Want in 1963 werd er al een associatieovereenkomst over eventueel lidmaatschap van de EU met Turkije gesloten.

De publieke opinie is vandaag in bepaalde landen uitermate negatief ingesteld. Ik ben er persoonlijk van overtuigd dat we met de Turken tot een akkoord kunnen komen. Hoe kan de publieke opinie overtuigd worden? Volgens mij kan dat enkel aan de hand van een bevoorrecht partnership. Ik denk dat voor de wereld als geheel Turkije een heel belangrijke rol kan spelen. Als men niet wil komen tot een clash tussen de culturen, dan kan dat land een heel belangrijke rol spelen.

Denkt u dat er angst is dat Turkije zal fungeren als poort naar de islam?

Die angst is er niet bij de leiders maar bij de bevolking. In 2003 vroeg men in een peiling in Vlaanderen of men voorstander was van toetreding van Turkije tot de EU, 70% was daar voorstander van. In 2007 werd hetzelfde gevraagd en meer dan 50 procent was tegen door negatieve campagnes van o.a. extreemrechts. 9/11 heeft natuurlijk ook enorm meegespeeld. Turkije is ook niet te vergelijken met de Arabische islamieten. Vrouwen in Indonesië

of Maleisië zijn leiders en dat zijn ook moslims. Maar ik blijf erbij, dat zonder een periode van bevoorrecht partnership het nooit zal gaan.

In de keien van de wetstraat enkele weken geleden, zei u dat de EVP 'goede banden' heeft met de republikeinse partij. Hoe kan u dat eigenlijk samen laten gaan met de ACW-strekking in de eigen nationale partij? Hebben deze geen tegengestelde belangen?

Het is uiterst moeilijk om met de partijen op het federale vlak in de VS contact te hebben, we hebben die contacten niet met de partij maar met het International Republican Institute wat een vormingsinstelling is. In het verleden hebben we ook contact gehad met het gelijkaardig democratisch instituut. We hebben dat nu met het IRI en McCain is voorzitter van dit instituut. Het is de enige vorm om contact te hebben met hen.

Na de nederlaag van de republikeinen zal

McCain is een held in de Verenigde Staten

de partij zich moeten hervormen en is het meer dan ooit nodig dat ze die contacten met ons hebben. We kunnen immers voor hen van nut zijn.

Zal u ook proberen contacten te hebben met Obama?

Natuurlijk zullen we ook contacten hebben met Obama, het is een uitzonderlijke grote stap voor Amerika dat Obama nu president is. Het is dankzij de hoop die hij verwekt heeft, zijn afkeer tegen de oorlog in Irak en de urgente hervormingen die nodig zijn dat hij verkozen is. Obama is een bekwaam politicus.

Maar uw kandidaat was wel McCain?

Ik heb grote bewondering voor hem, het was voornamelijk voor zijn persoonlijkheid en met de speech na zijn nederlaag heeft hij opnieuw getoond welke grote meneer hij is. Het is een held in de Verenigde Staten. Hij heeft vijf jaar in de gevangenis gezeten, armen en benen gebroken. Jammer genoeg was Hilary (Clinton) er niet meer bij. Persoonlijk was mijn kandidaat Hilary.

Is het niet belangrijk dat bij zo'n verkiezing de beleidspunten van een persoon doorwegen? Hebt u dan meer affiniteit met de ideeën van McCain dan met de ideeën van Obama?

Het gaat over Amerikaanse verkiezingen. Vele vergissen zich, het is niet zoals in de Belgische politiek. Het belangrijkste voor mij was de wil van McCain om echt structureel samen te werken met de EU. Wij botsten vroeger op een muur van onwetendheid in de Verenigde Staten.

INTERVIEW WILFRIED MARTENS

Je moet goed weten dat er anti-Europese foundations zijn in de VS die uitermate sterk beïnvloed worden door de Britse conservatieven. Door onze samenwerking is daar een breuk ingekomen en bestaat er een kans tot samenwerking. Ook met Obama zal er wel meer samenwerking komen. We proberen onze Europese doelstellingen doorgang te laten krijgen in de Verenigde Staten.

Zitten de Britse conservatieven ook niet in uw partij?

Niet in onze partij wel in onze fractie maar de leider van de Britse conservatieven heeft onlangs laten weten dat hij ook uit de fractie zal stappen na de verkiezingen van volgend jaar omdat wij federalisten zijn.

Denkt u niet dat Obama meer nog dan McCain op internationaal vlak een dialoog zal kunnen opstarten?

Ik ben ervan overtuigd dat Obama ook de capaciteit heeft omdat te doen, hij heeft ook wel de politieke wil omdat te doen maar dat zit ook in McCain.

Tot slot: Jean-Luc Dehaene liet al meermaals vallen dat hij, indien hij opnieuw zou kunnen kiezen, lid zou worden van de socialistische partij... Zonder twijfel denken velen hier zo over. Hebt u enige wroeging over (pro-

fessionele) keuzes die u maakte in uw carrière?

Ik zou in ieder geval opnieuw politicus zijn ondanks de tegenslagen en ontgoochelingen die ik heb gekend. Je mag niet vergeten dat ik reeds een publiek figuur ben sinds ik 21 was. Ik ben begonnen als jonge studentenleider in Leuven en werd voorzitter van het jeugdcomité expo '58. Ik ben 72 nu, sindsdien leef ik de ganse dag met de politiek. Ik ben daar nooit van afgeweken, ik heb nooit gekozen voor de privé. Ook na mijn ontslag als eerste minister heb ik voor de publieke zaak gekozen als voorzitter van de EVP, ik oefende die functie al uit op het einde van mijn premierschap. Maar u ziet wat er vandaag gebeurt... Ik zou nog altijd kiezen voor de publieke zaak. Ik zou ook opnieuw kiezen voor de christendemocratie.

“**Geld speelde voor onze generatie geen rol**

Dehaene en ik hebben ooit geprobeerd om een progressief front te vormen met o.a. de socialisten maar dat is dus niet gelukt. Over de oorzaken van de mislukking wil ik niet ingaan maar u ziet nu wat er in Vlaanderen is gebeurd. We hebben nu extreemrechts, een populistische partij en ook een groot stuk van het N-VA waar niet mee te werken valt. Dat is niet het Vlaanderen waar ik van gedroomd had.

Klopt het dat u overwoog om u bij de VU aan te sluiten in plaats van bij de CVP?

Neen, ook al zegt men dat allang. Men zegt ook dat ik premier wou worden en dat ik daarom voor de CVP heb gekozen maar dat is helemaal onjuist. Ik heb er nooit aangedacht om naar de VU te gaan, veel van mijn kameraden hebben dat gehoopt, dat is juist.

U hebt altijd voor de publieke zaak gekozen, zei u maar vindt u dan wat bijvoorbeeld Jean-Luc Dehaene doet (lid van de raad van beheer van Inbev en voorzitter van Dexia) wel kunnen?

Daarover wil ik mij niet over uitspreken. Ik denk alleen dat iedere politicus zolang hij publieke verantwoordelijkheid draagt zich moet afvragen of dit verenigbaar is met andere activiteiten. Dat is de enige vraag die men zich moet stellen. Ik ben ook na mijn ontslag als premier gedurende zes of zeven maanden lid geweest van een raad van commissarissen in Nederland. Ik kwam tot de conclusie dat het onverenigbaar was met de politieke functie die ik uitoefende en ik heb ontslag genomen.

Werkt dit ook niet het populisme in de hand? Mensen zien dat toppolitici na hun carrière verschrikkelijk veel geld gaan verdienen in die bedrijven?

Geld speelde voor onze generatie geen rol, wij dachten daar niet aan, ook niet voor later. We waren naïef maar gelukkig naïef. Kunt u uw functie onafhankelijk en niet-gebonden uitoefenen, dat is het criterium. Dat moet iedereen voor zichzelf uitmaken.

Wat brengt de toekomst nog voor Wilfried Martens?

Volgend jaar in november is er verkiezing van de EVP-voorzitter. Ik zal nu niet zeggen of ik dan opnieuw kandidaat ben.

Kan u zich nog een leven zonder politiek inbeelden?

Absoluut maar de continuïteit die ik kan brengen binnen de EVP is belangrijk. Ik ben reeds 18 jaar voorzitter maar ik zal hier niet eeuwig zitten, ik moet denken aan mijn opvolging.

Meneer Martens, wij danken u voor uw tijd!

Dit interview werd op 10 november 2008 afgenomen door Marlies Gevaert, Kasper Vanpoucke en Thomas Edelynck.

De kwestie SOMALIË

Religieuze extremisten, separatisten, clanoorlogen, milities, hongersnood en piraten... Iets voor u? Somalië heeft het allemaal!

Somalië, zegt u?

De naam “Somalië” doet bij weinigen een belletje rinkelen, neem ik aan. Alhoewel, misschien is die veronderstelling een beetje kort door de bocht. Er is de laatste tijd immers relatief veel media-aandacht geweest voor een vrij onaangenaam – en voor het Westen vrij ongewoon – verschijnsel dat zich vaak voor de kust van Somalië blijkt te manifesteren: piraterij. Even terzijde: het gaat hier natuurlijk niet over de geromantiseerde rum-en-ooglapjes piraat, maar de moderne kalasjnikov-en-rakettenwerper variant.

Één van de meest gemediatiseerde in een lange rij van kapingen was die van het Oekraïense vrachtschip “Faina”. De reden voor al deze belangstelling was de lading van het schip in kwestie, namelijk allerhande oorlogswapens. Men vreesde dat sommige van die wapens in de handen zouden

vallen van lokale moslimextremisten, wat ondertussen al gedeeltelijk gebeurd is.

Piraten en moslimextremisten... Klinkt alvast leuk. En dat was nog maar een inleiding. Hoe zit het nu eigenlijk met dat vreemde Somalië, land van piraten?

Clans, milities en de koude oorlog

Eerst even een korte historische inleiding. Wat nu Somalië is, werd in de late negentiende eeuw gekoloniseerd, net als het grootste deel van Afrika. Dat gebeurde door Europese veroveraars, in dit geval het Verenigd Koninkrijk en Italië. In 1960 werd de “Somalische Republiek” onafhankelijk, maar al na enkele jaren grepen de militairen de macht. Generaal Siad Barre kwam aan het hoofd van de prille staat.

Onder de militaire dictatuur verliep alles aanvankelijk nog vrij goed, de ongeletterdheid werd bijvoorbeeld stevig aangepakt. De grootheidswaanzin van generaal Barre gooide echter al vlug roet in het eten: in 1977 viel Somalië het naburige Ethiopië binnen. Bedoeling was

de realisatie van een “Groot Somalië”, door aanhechting van de Ethiopische Ogaden-regio. Maar Ethiopië was toen een communistisch land, en het kreeg aanzienlijke steun van de Sovjet-Unie. Dat leidde ertoe dat Somalië, als gloednieuwe bondgenoot in de strijd tegen het communisme, plots kon rekenen op hulp van de Verenigde Staten. Deze steun kon een pijnlijke nederlaag van Barre echter niet verhinderen. Verschillende clans (kleine bevolkingsgroepen waarmee de Somaliërs zich identificeren) net als de noordelijke regio Somaliland (het voormalige “Brits Somaliland”) keerden zich na de nederlaag openlijk tegen Barre. Die reageerde met een brutale repressie. In een paranoïde reflex zuiverde hij het leger en de administratie van alle clans, behalve de zijne natuurlijk. De dictator speelde ook de onderlinge rivaliteiten tussen de clans uit om zijn eigen macht in stand te houden. Deze situatie bleek niet vol te houden: het regime van Barre implodeerde uiteindelijk in 1991, ook door het wegvallen van de buitenlandse steun na het einde van de Koude Oorlog.

Door clangebonden polarisering begonnen de voormalige bondgenoten in de oppositie vrijwel onmiddellijk met elkaar te vechten. Rond elke afzonderlijke clan vormde zich al snel een gewapende mi-

litie, en binnen het jaar verzakte het hele land in de complete anarchie.

Hoewel, misschien niet het volledige land. Al in de loop van 1991 scheurde het voormalige Britse Somaliland zich af om de “Republiek van Somaliland” (Somaliland) te vormen. Vanaf dit punt scheidden de wegen van Somalië en Somaliland zich bijna volledig: Somaliland ontwikkelde zich in de volgende decennia tot een stabiele en democratische staat (in groot contrast met de rest van Somalië), hoewel het tot op vandaag niet erkend wordt door de internationale gemeenschap. Het is in zekere zin paradoxaal dat de virtuele, nu al jarenlang compleet onmachtige regering van Somalië overal met open armen wordt ontvangen, terwijl de democratische en goed functionerende staat Somaliland nog steeds wacht op erkenning.

Met de rest van Somalië liep het minder goed af. Het centrale gezag desintegreerde volledig, en de staat Somalië hield de facto op te bestaan. De gevolgen waren desastreus: hongersnood en een enorme vluchtelingenstroom. Als reactie hierop steunden de Verenigde Naties verschillende humanitaire, militair gesteunde operaties. Deze moesten afrekenen met heftige tegenstand van lokale milities, die

Terwijl de regering de uitverkoop van onze banken organiseert, houden Telenet en Belgacom de internetprijzen hoog en de surfkwaliteit laag. Vraag is wie in de regering Leterme daar iets aan wil of kan doen, aangezien de bevoegdheden voor consumentenzaken aan maar liefst drie verschillende ministers worden toevertrouwd. En dat terwijl de internetprijzen in vergelijking met het buitenland veel te hoog zijn.

Internet is er voor iedereen. Toen het World Wide Web zijn opmars maakte eind jaren '90, was men ervan overtuigd dat onze samenleving democratischer dan ooit zou worden. Iedereen evenveel recht op informatie, de pret kon niet op. Vandaag is de realiteit iets genuanceerder: volgens een rapport van de Studiedienst van de Vlaamse Regering (SVR) zijn de ouderen, de lager opgeleiden, de werkzoekenden en de kinderloze gezinnen met een laag inkomen de dupe van de zogenaamde 'digitale revolutie.' Ze vinden hun weg niet op het internet, als ze er al op geraken. Het is ook te moeilijk en de consumenten weten niet wat ze met een computer zouden moeten aanvangen. Gezien het internet één grote nieuws- en informatiebron is, ontstond een informatiekloof tussen arm en rijk. De onwetenden krijgen natuurlijk nog driemaandelijks racismefoldertjes van het Vlaams Belang in de bus, waarvan de inhoud door niemand weerlegd wordt,

noch de overvloedige taalfouten worden verbeterd.

Telenet en Belgacom werken lustig aan de informatiekloof mee. Door hun naambekendheid en hun economisch monopolie kunnen ze rustig aan prijszetting doen. Van een autonoom overheidsbedrijf zou je toch verwachten dat ze de prijs/kwaliteitverhouding zo laag mogelijk zou moeten houden. Hoge prijzen schrikken af, beweert de SVR. Enkel in de bibliotheek kan men nog terecht voor gratis internet. Maar wat heeft een arbeider, die net zijn acht uren heeft gedraaid, te zoeken in de bibliotheek? En wat heeft die op het internet te zoeken? Didier Bellens, CEO van Belgacom, hoor je niet klagen met zijn 'miljoentje(s?)' per jaar.

In de buurlanden blijkt breedbandinternet niet noodzakelijk goedkoper, wel is de downloadsnelheid zowat 15 à 20 keer sneller dan wat Telenet en Belgacom aanbieden. In het buitenland hebben ze nog nooit gehoord van een downloadlimiet, bij ons moeten vooral de surfers met een minder dure formule zich elke dag inhouden. Anders mag je natuurlijk bijbetalen. Voor 20 euro per maand mag je 1 gigabyte downloaden, wat neerkomt op zo'n 200 liedjes of anderhalve film. Lijkt veel, maar nu is dat ontoereikend: inter-

nettoepassingen worden steeds zwaarder, iedereen wordt aangezet om 'gratis' te downloaden en YouTube heeft de huiskamers van de jongeren bereikt.

Ondertussen probeert de Europese Unie met alle mogelijke middelen de consument te beschermen. Zo besliste de EU onlangs 55 miljoen euro uit te trekken, om kinderen te beschermen tegen pornografische beelden, geweld en pesterijen. Ook probeert ze de bestellingen op internet zo goed mogelijk te laten verlopen, via een nieuwe richtlijn die alle voorgaande moet bundelen. In België daarentegen, lijkt het weer inactiviteit troef. Onder de kerktoeren bezingen onze nationalisten opnieuw de communautaire discussies. 'Leve de vrije markt' is de leuze van onze liberale vrienden. En de internetconsument betaalt gewoon verder.

Yves Leterme (CD&V), onze alom geliefde premier, heeft het bij zijn regeringsvorming gepresteerd om gewoon géén minister van Consumentenzaken aan te duiden. Goed of geen bestuur, we geraken er nog altijd niet aan uit. Dus: geen consumentenbescherming. Nu is het onduidelijk wie zich ermee bezig houdt. Officieel is het Paul Magnette (PS), u kent hem van het vervlogen kwartmiljard van Electrabel, ofwel Sabine Laruelle (MR). Je moet het maar kunnen, je liberale minister van Middenstand ook nog eens consumentenbeschermster maken. Ook

Vincent Van Quickenborne (Open Vld), liberaal in hart en nieren, is van de partij om de consumenten te 'beschermen'. Nu ja, zo erg is het toch allemaal niet: we blijven onze internetrekeningen betalen en houden gewoon onze mond.

Alain Van de Raymond

Overzicht

België

Belgacom

ADSL Budget: 20 euro per maand, 1 Mbps, 1 GB per maand

VDSL Boost: 62,15 euro per maand, 17 Mbps, 60 GB per maand

Telenet

BasicNet: 20 euro per maand,

1Mbps, 1 GB per maand

Turbonet: 61,32 euro per maand, 20 Mbps, 60 GB per maand

Nederland

Telfort: 19,95 euro per maand, 20 Mbps, geen downloadlimiet

Frankrijk

Dartybox: 19,90 euro per maand, 20 Mbps, geen downloadlimiet

Duitsland

Q-DSL: 22 euro per maand, 16 Mbps, geen downloadlimiet

Engeland

Tiscali: 16,43 euro per maand, 8 Mbps, geen downloadlimiet

niet opgezet waren met een stabiel Somalië. De verliezen onder het VN-personeel waren navenant en de steun van de publieke opinie voor deze operatie nam dan ook snel af. Uiteindelijk, in 1995, vertrokken de laatste vredehandhavers huiswaarts. De daaropvolgende jaren hield de toestand van chaos en anarchie aan.

Recente ontwikkelingen: de Unie van Islamitische Rechtbanken en Ethiopië

Na het wegvallen van een centrale staat probeerden verschillende andere insti-

tuties de leemten die achterbleven op te vullen. Zo ook voor het gerecht: na de ineenstorting van het centrale gezag in Somalië ontstonden particuliere Sharia-rechtbanken (rechtsprekend volgens het Islamitisch Recht), en doorheen de jaren groeide hun macht gestaag. Zij bleken het enige instituut dat in staat was om de clangrenzen te overstijgen. Dat deden ze door zich te beroepen op zowat het enige dat de meeste Somaliërs bindt: de islam. Deze rechtbanken, met aan het hoofd lokale prominente rechtsgeleerden, breidden hun diensten al snel uit. Naast rechtspreken hielden ze zich ook bezig

met gezondheidszorg, onderwijs en misdaadbestrijding. Dat met opmerkelijk betere resultaten dan zowel de clans als de virtuele regering (de zogenaamde "Somalische Overgangsregering"). Om zich tegen voorgenoemde "concurrenten" te beschermen, en om hun "dienstverlening" te verbeteren, verenigden de rechtbanken zich uiteindelijk in de "Unie van Islamitische Rechtbanken" (UIR). Daarnaast creëerden ze ook het "Islamitisch Hooggerechtshof" (om hun werking te coördineren), aangevuld met hun eigen enorm machtige militie.

Ondanks hun soms erg doctrinaire toepassing van de Sharia vergaarde de UIR vrij gemakkelijk een enorme aanhang. In vergelijking met de wreedheid, chaos en willekeur van elkaar bestrijdende clans en milities was de Sharia een verademing. De UIR kon haar macht uiteindelijk over het grootste deel van Zuid- en Midden-Somalië, hoofdstad Mogadishu inclusief, uitstrekken. Vrede in Somalië leek voor het eerst in decennia weer in zicht.

Wie echter niet opgezet was met deze "Islamitische gouvernement des juges" aan hun grenzen, was de eeuwige rivaal van Somalië, het christelijke Ethiopië. Met militaire steun van de VS – die al evenmin te vinden waren voor een islamitisch

Somalië – viel Ethiopië eind 2006 Somalië binnen, waarna het reguliere Ethiopische leger erin slaagde om, na veel bloedvergieten, de UIR uit de grootste steden te verdrijven.

Waar staat Somalië nu?

Na de Ethiopische interventie is het land in feite terug naar af. De UIR is vervangen door Ethiopische bezettingstroepen, de alomtegenwoordige clangerelateerde milities en een nog steeds volledig impotente overgangsregering.

Althans, dat was de situatie midden 2007. Ondertussen heeft er een islamitische wederopstanding plaatsgevonden. Enkele groepen gelinkt aan of afgesplinterd van de UIR en haar militie controleren terug grote delen van Zuid-Somalië, waar ze een guerrillaoorlog voeren tegen de Ethiopiërs en de overgangsregering. Een terugkeer van het UIR-systeem behoort dus tot de mogelijkheden, alhoewel niets zeker is. De situatie in Somalië verandert nog bijna dagelijks en het einde van de strubbelingen is zeker nog niet in zicht.

Sam Van den Bosch

REVIEW - DE MOORD OP JULIUS CAESAR

“De oude Romeinse Republiek was een grootse beschaving van edele heren die in een democratische senaat beslissingen namen ten goede van het volk. Het ordinaire plebs, boerenlumpen zonder cultuur, werd tevreden gehouden met brood en spelen. Zij waren niet slim genoeg om aan politiek mee te doen maar konden wel beïnvloed worden door charismatische leiders. Telkens Caesar de kroon weigerde, hield het volk nog meer van hem, maar uiteindelijk werd hij toch dictator. Om de democratie te redden, vermoordde een groepje republikeinse senatoren de tiran. Ondanks deze heldendaad volgde er een burgeroorlog en zou de Republiek snel tot een keizerrijk worden omgevormd, een dictatuur die West-Europa eeuwenlang in haar greep zou houden.”

Dit is de geschiedenis zoals we hem voorgeschoteld krijgen, een geschiedenis geschreven door de overwinnaars, verbrand door Christenen, beïnvloed door fictie van Shakespeare en vervormd door ideeën van rechtse geschiedschrijvers en de imperialistische tijd waarin ze leefden.

Michael Parenti probeert de moord op Caesar vanuit een ander, proletarisch standpunt te bekijken. Caesar die de privileges van de rijke Romeinen wil inbinden, die meer rechten en sociale zekerheid wil geven aan het gewone volk, dat slim en klassebewust is. Werkloosheid, gezinnen met veel kinderen, arme boeren, slavernij,... dit was waar Caesar zich mee bezig hield, dit is waar hij om gaf.

De Romeinse oligarchie van aristocraten was niet zo gelukkig met zulke hervormingen. Angstig om hun elitaire macht en de greep op het volk te verliezen, vermoordden ze de “socialistische” Caesar, geen heldendaad, maar verraad.

Hoewel de moord een centraal thema is, wil Parenti ook aantonen hoe geschiedenis vervormd kan worden door de tijdsgeest van historici die zelf vaak aristocraten waren en neerkeken op het gepeupel. Hij beschrijft ook Caesars voorgangers, andere hervormers die eveneens vermoord werden om hun ideeën en waarvan de geschiedenis ze ook als terroristen en geweldplegers aanduidt.

Het bekendste voorbeeld is wellicht Catilina, die “omringd werd door schurken”.

Informatie over zijn samenzweringen komt voornamelijk van Cicero en Sallustius, zijn grootste politieke vijanden. Zij plaatsten hem in het slechtst mogelijke daglicht en verzonden gruwelijke fabels zoals mensenoffers om Catilina zwart te maken. De bekroonde en bewonderde Cicero wordt door de schrijver ontmaskerd als rijke aristocraat, die elke sociale wetgeving die in de senaat werd voorgesteld tegenwerkte.

Keer op keer belet de heersende klasse in Rome dat er aan hun macht geraakt wordt. Parenti maakt hen tot kapitalisten, die het volk zo veel mogelijk probeerde uit te buiten. De lezer moet zelf de lessen trekken voor het heden, maar de situatie in de Late Republiek is zeer bekend. Een samenleving van superrijken en armen, van sociale revoluties en oligarchische politici. Volgens de Romeinse wet konden rijke individuen die een medeburger vermoordden slechts verbannen worden; Caesar zorgde ervoor dat ze ook hun bezittingen kwijtspeelden, geen “gouden handdruk” meer dus.

Alhoewel Michael Parenti de geschiede-

nis objectief wil beschrijven, maakt hij wellicht dezelfde fouten als waarvoor hij waarschuwt. Vanuit dieprode overtuiging idealiseert hij Caesar als held van het gewone volk, hij is minder kritisch voor zijn geschriften en die van zijn aanhangers dan voor die van zijn vijanden.

Desondanks is “De moord op Julius Caesar” een betere weergave van het oude Rome dan de vervormde geschiedenis over de “antirepublikeinse despoot Caesar” en behoedt Parenti ons ervan om alles te geloven wat we lezen.

Alex Evers

Win het boek De moord op Julius Caesar van Michael Parenti.

Vraag:
Uit welk werk van Caesar komen de beroemde woorden dat de Belgen de dapperste Galliërs zijn?

Rund van de maand

Dit kunnen we moeilijk een verrassing noemen maar ere wie ere toekomt. Jean-Marie Dedecker wil in de aanloop naar de verkiezingen van 2009 op de proppen komen met een schandaal over geknoei met wegenwerken. Als er echt een schandaal is waar hij weet van heeft, dan is Dedecker verplicht omdat NU uit te brengen, zoniet is hij medeplichtig! We kunnen misschien in navolging van de extreemrechtse Frank Vanhecke ook zijn parlementaire onschendbaarheid opheffen. Nu we toch bezig zijn, kunnen we het maar beter goed doen.

SUDOKU

	2			1			5	
3								8
		7					3	
		8	6	7	5	2		
	7						1	
		3	4	9	1	5		
		6				7		
9								3
	5			6			9	

oplossing op animostugent.be/avanti/spel

Met dank aan

ABVV
•
Amsab-ISG
•
Bond Moyson
•
Stichting Gerit Kreveld

Colofon

Werken mee aan dit nummer

Thomas Edelynck
hoofdredacteur, v.u.

Alex Evers, Marlies Gevaert, Alexandre Peytchev, Olivier Pintelon, Sam Van den Bosch, Alain Van de Raymond, Sander Van der Maelen, Kasper Vanpoucke

De redactie is steeds te bereiken op

redactie@animostugent.be
animostugent.be/avanti